

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrto leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrto leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrto leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštuina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrto leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca se prične novo naročevanje na drugo četrletje. Gg. naročnike prosimo, da naročnino o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slov. Narod“ pošiljamo samo onim, ki naprej plačajo naročnino.

„Slovenski Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gl. 50 kr.
Za četrto leta	3 „ 30 „
Za en mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrto leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gl. — kr.
Za četrto leta	4 „ — „
Za en mesec	1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrto leta 2 gl. 50 kr.
Po pošti prejemati „ „ 3 „ — „

Opravništvo „Slov. Naroda“.

Slovinci in vlada.

Sè Spodnjega Štajerskega meseca marca.

[Izv. dop.]

Osupnjeni smo gledali, ko je prišel glasoviti od Stremayerja podpisani ukaz, da so sodnijske razsodbe v slovenskem jeziku ničle in da se ne smejo več prejemati slovenske vloge. Ker pa smo kljub vsemu preganjanju slovenskega jezika hvala Bogu uže prestali otročja leta in ker se uže čutimo kakor po-

gumni mladeniči, se je preplašenje kmalu spreobrnilo v nekako ironičen smeh. Slovenski pravniki so dejali: „Nobeden ukaz cele birokracije ne more več nas obsoditi v večno molčanje!“ Mnogo nesvobodnih ukazov so izdale različne vlade, ali pri narodih ne velja načelo, da postane odlok v 14 dneh pravomočen in da bi obveljal za vselej!“

Mi živimo v Avstriji, — poliglotnej državi, katera tedaj gotovo more imeti bodočnost le takrat, ako je vlada proti vsem svojim narodom popolnoma pravična, in sedanja vlada je prijavila kot svoj program takšno pravičnost. —

Dozdaj pa smo z vedno večjim čudenjem in vedno večjo nepotrpežljivostjo opazovali, da se vrivajo še vedno tuji predstojniki v sodnije, v šole in v vse druge oblasti, in da se ljudje à la Vesteneck in drugi uradniki, ki nas javno žalijo, ne odstranijo iz slovenske zemlje!

Tolažili so nas naši poslanci, da naj potrpiamo, češ, da se čez noč ne more vse to spreobrniti na boljše. — In mi smo čakali do sedaj!

Denes pa stojimo pred ukazom, kateri prežene naš jezik iz sodnij. Naše vprašanje je tedaj postalo tako akutno, da si hujšega tlačenja skoraj misliti ne moremo.

Dobro, da stojimo vendar enkrat pri gaslu: „aut — aut!“

Hic Rhodus, hic salta! — Zdaj se mora pokazati, če je pogum naše vlade istiniten ali pa ne — in čast našega naroda terja, da se slučajno obrnemo popolnoma od te vlade, ako nam ne vé pomagati do bistvene prve pravice vsacega naroda, — to je, do pravice do

svojega preljubljenega materinega jezika v šoli in v uradih, in če nam nehče ali ne vé pomagati do domačih ali vsaj popolnoma nepristranskih našega jezika zmožnih uradnikov in učiteljev.

Če nam sedaj ne dajo pogojev za našo eksistenco, potem privedejo nas do obupnosti in do tistega stanja, da nam bo prav vse jedno, kdo da sedi na vladi!

In uže se oglašajo vprašanje, smemo li tako vlado, ki pusti iztrebiti naš jezik iz šole in iz sodnij, še na dalje podpirati! Če ne dobimo najsvetejših svojih narodnih pravic, ne moremo za nič!

In uže se oglašajo veljaki, da naj si, če izgubimo za sedaj vse, rešimo vsaj narodno čast s tem, da zapustimo moževsko in odločno tako vlado in da je ne podpiramo, mej tem, ko nas ona pusti v najhujšem osramotenju in v najhujšem tlačenju.

Struna je napeta in — počila bode, če nam Taafejeva vlada hitro, hitro dejansko ne pokaže, da smo tudi mi Slovenci še na svetu — za njo!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. marca.

V včerajšnji seji **državnega zbora** je predložil finančni minister Dunajevski načrt zakona o pokritju državnega primanjkljaja za leto 1881. Ta načrt se glasi: Vlada se pooblašča, da preskrbi za pokritje državnega primanjkljaja leta 1881 50 milijonov goldinarjev z odstopljenjem obligacij; ta dolg se ne vrne, je davka osvoboden in se bode od njega plačevalo po 5 % od sto. Dokler dolgo bi pa

Listek.

Zvesta ljubezen.

(Historična povest koncem 14. stoletja; iz ruščine po Bestuževem preložil Fr. Gabršek.)

(Konec.)

IX.

„Z mečem na naše sovrahe!“ odgovori Roman.

Takoj se napotijo v okolico ob Dvini, kamer so tudi, velike ceste se ogibáje, kmalu dospeli. Dimitrov, Biesbečki in Krasnoholmski pustili so na strani.

Kaki dve milj od Orleca, katerega so se polastili o velikonočnih praznikih dvinski izdajice, na čelu jim knežev namestnik Feodor Rostovski, zapazijo ob poti ogen. Na sulicah, v zemljo zabitih, privezani so bili konji; izmej kakih dvajset jezdecev napajali so nekateri konje iz svojih čelad, drugi pa so ležali okolo ognja ter pili in se smejali. V celem obnašanju videla se je velika neizvednost o vojni-

štvi, kajti nobedne straže nij bilo razpostavljene; loki, tuli in sablje, vse je ležalo na kupu, kakor da ne bi se bilo ničesa bati. Celó sam vodnik te čete menil se je breskrbnega, kajti mesto težke čelade nataknil si je v šali na glavo lehák tul iz bobrove kože, takó, da je bilo videti, kot bi bil pokrit z visoko, rog-ljato kapo. Ne daleč od njega ležal je neki mož, ki pa je bil zvezan. Roman se je mej tem skozi goščo bliže priplazil ter je določeno slišal, ko je ta vodnika vprašal: kam ga peljajo? — Mesto odgovora prime vodnik za čašo, parkrat prav debelo iz nje potegne požirek vodke, pogleda ujetnika in molči.

„Vi Moskvičani,“ nadaljuje ujetnik, „imate kaj počasen jezik!“

„In vi, trdoglavi Novgorodčani,“ odgovori oni, „gladka usta; kajti, ko bi bil jezik za zobmi držal, ne bi ležal zdaj tu in ne bi plesaril proti vlastnej volji na vrvi v Moskvo!“

„Kaj počnete z menoi tam?“

„O tam te spravijo k miru; podaré ti hišico na polji, iz dveh brun, z jednim počez!“

smeja se vodnik, z rokó opisovaje podobo vislic. —

Varno se vrne Roman k svojim drugovom: „Brbut, rešimo ujetega rojaka. Nas je sicer samó sedem, ónih pa dvajset, toda bojazen je slepa. Ako ti nehčeš, predrznem se sam!“

Brbut nič ne odgovori, marveč, sekiro zagrabiši, skoči in zakliče: „Za mano, tovariši!“

Le malo trenotkov je trajal boj z nič hudega slutečimi Moskvičani; nekaj sovragov ubeži, drugi so pobiti. Zmagovalci spuste konje, pomečejo orožje v ogenj in oslobode ujetnika okov. Bil je Simeon Vojeslav.

„Hrabri rojak, dragi Roman!“ reče, „tega nijsem zaslužil, a Olga naj ti poplača očetov dolg, ona naju naj sprijazni. Zdaj pa nij zamuditi nobedne minute. Moj brat Jurij in posadnik s Timotlijem pripravljeni so pred Orlecem na naskok. Še dve milj imamo do tija, za tega delj se ne mudimo!“

Roman, katerega je čakal boj in nevesta,

to ne bilo mogoče izvršiti, vzeme si vlada potrebne svote na posodo, ki se pa imajo še leta 1881 vrniti. Ta rentni dolg se vpiše v posebno dolžno knjigo ter jo postavno nadzira kontrolna komisija državnih dolgov. To predlogo ima državni zbor rešiti še pred veliko nočjo. Za tem se je nadaljevala specialna debata o zemljiškem davku in o Schaupovem predlogu glede olajšav za planinske dežele. Slovenski poslanec Gödel-Lannoy je predlagal, naj se olajša gruntni davek tudi vinogradom na spodnjem Štajerskem.

Tudi **gospodska zbornica** je imela včeraj sejo ter je nadomestila to, kar je zbornica poslancev storiti zamudila. Predsednik grof Trauttmansdorff je namreč napada na ruskega carja omenjal s temi le besedami: „Odkar smo se zadnjikrat tukaj zbrali, prigodil se je v sosednji državi grozovit dogodjak, ki je najširje evropske kroge vzburlil, kar se gotovo nikjer tako globoko ne čuti, kakor v tej zbornici. Hudo bni napad, katerega žrtev je bil car Aleksander II., grozovite okolnosti, pod katerimi se je izvršil, razširjenost strašnih v temi zarote izvršenih priprav, v katerih spremstvu se je zlodejstvo namerjalo in izvršilo, — vse to žalostno obsenčuje razmere zdanjega časa in kaže nevarna prizadevanja sovražnikov družbenega reda. Vsak čut človekoljubja zasramujoč je grozno zločinstvo sovražno načelom, ki se spoštujejo v tej zbornici, katera ohraniti in braniti je poklicana (odobrenje), bolešno žaleč čutja, ki so sveta in draga vsem skupaj in vsakemu posebe te zbornice. Kjer je opomin tako resen, kjer se žaljenje svetih čutov tako globoko občuti, ondi je težko zamolčati popolnem ono, česar je srce človeka polno. Prepričan sem, da ustrežem mišljenju visoke zbornice, ako izrazim z besedo, kar vsi čutimo. Zatorej vas prosim, da izrazite svojo globoko gnjev, misleči vse ono, kaj je ganilo blago srce našega občeljubljenega cesarja (živahno odobrenje), kateremu je tako grozovita smrt vzela zvestega prijatelja, ter vas vabim, da se v znamenje sočutja vzdignete s sedežev“.

Vnanje države.

Pri pogrebu ranjkega **ruskega** carja je bila tudi deputacija litvanskih Poljakov. Varšavski in litvanski odposlanci so se potem posvetovali s Poljakom grofom Vjelopolskim. Včeraj je ruski car ono deputacijo baje sprejel v avdijenci.

Pravda zoper Rusakova in tovariše se ne bode vršila pred vojnim nego pred senatnim sodiščem, zato da se carju ne bode treba vmešavati, ker bi moral sodbo vojnega sodišča potrditi, sodbo senatnega sodišča pa ne.

Bismarkova „Nordd. Allg. Ztg.“ nadaljuje svoje ščuvanje na Poljake, o katerih pravi, da so v zvezi z nihilisti in — jezuviti. Poleg taci denuncijacij se tedaj kaj čudno bere članek v nemški „Post“, ki zagovarja obnovenje svete zveze, ki naj bi branila

mir a bi se imela izogibati despotičnih prizadevanj! Mimogrede rečeno, nemške novine so postale zdaj vsegavedne in naenkrat ruske razmere tako natanko poznajo, da vse liste polnijo samo s poročili z Rusije. Kaj vse ne naredi bojazljivost!

Imenovanje **Rumunije** za kraljevino smatrajo ruski listi jako mrzlo. „Golos“ priporoča Rumuniji strogo nevtralnost, naj se uredi v notranjem, da se ne bodo na Rumunskem shajali vsakovrstni pustolovci. Posebno ne more Rusija trpeti, da bi razni uporniki zavetje dobivali v Dobruči in da se ima to mej Rusijo in Rumunijo najprej urediti. „Novoje Vremja“ graja, da se je Rumunija ravno zdaj povzdignila v kraljestvo, ko vsi evropski dvori žalujejo; isto tako je tudi nehvaležno nasproti Rusiji, ker se v rumunskem proglasu nič ne omenja ruskega varstva, katero Rumunija uže uživa dve stoletji od Rusije.

V **nemškem** „rajhstagu“ se je 28. t. m. pričela debata o Bismarkovej predlogi glede novih indirektnih davkov. Lasker je Bismarka ostro prijel ter mu je očital, da je njegova finančna politika aristokratska na kvar nepremožnim Bismarku nij nič na tem, če postane država vsemogoča in če ona zatre avtonomijo nižjih oblastev, kajti on pravi: „Država sem jaz!“ To je očital Lasker zato Bismarku, ker hoče državi izročiti vse šolske, ubožne in policijske stroške. Bismark je odgovoril, da, če zdani „rajhstag“ zavzame njegov program, odobril ga bode prihodnji, kar je žuganje, da namerava „rajhstag“ razpustiti.

Ustavna komisija nemškega „rajhstaga“ je zavrgla predlog glede dveletne budgetne dobe in predlog glede štiriletna zakonodajne dobe.

Dalje se je v neke komisiji „rajhstaga“, katerej stoji na čelu Bismark, posvetavalo o tem, kako bi se z državnim zakonom zabranila zloraba razpokljivih življenju nevarnih rečij. Sklenilo se nij nič, ali ud komisije Schorlemer je dejal, da nevarnost nij v rabi razpokljivih stvari, ampak v Švajci, ki daje zavetje nihilistom. Frankenberg je odgovoril, da je Schorlemer izgovoril rešiteljno besedo.

Dopisi.

Iz Ptuja 28. marca. [Izv. dop.] (Snovanje hranilnice in posojilnice za ptujski okraj.) Ptujski okraj broječi blizu 48 tisoč ljudij spada mej najmočnejše okraje slovenskega Štajerja; zaklad in izvirnica mu je krasni venec haloških vinogradov, kateri pa so žalibože poslednjih najmanj let jako se izneverili v plodnosti vsled zračnih uim, namesto obilne vinske kapljice poklanjali mršavo jalovost, kar je preko polovice Haložanov v težke dolgove zakopalo, mnogo pa jih tako strlo, ka so posestva prodana ali se za pro-

dajo prirejujo. Poljanci pridelavajo v rečenej dobi z veliko muko le toliko, da se kukavno preživljajo, odkod pa obleka in dača? uboštvo je dovršeno, treba je tore pomoči, in sicer brze pomoči, da se ljudstvo stvarno ne ugonobi. Na to so mislili rodoljubi slovenski ter odločili ustanoviti penezni zavod, kateri bode tudi v manjših zneskih posojal novce po možnosti za nizke obresti, ter tako trpnikom pod pazduhe segel v skrajnej potrebnosti in sili; morebiti pa itak priroda stvarnica pokaže prijazno lice v bodočem časovnem razdobju ter reši naše bivalstvo pogube. V poslednji odboveji seji okrajnega zastopa nasvetoval je načelnik g. Rajšp, naj odbor priporoči v bodočej skupščini 4. den meseca aprila, da okrajni zastop sklenu ustanoviti okrajno hranilnico in posojilnico ter izvoli v istej sednici odbor, kateri brže bolje prikredivse potrebne priprave in to novčarnico uresniči. G. Rajšp sam je ponudil za prvi hip položiti na darilnik temu zavodu 10.000 gld., in po okolnostih tudi več; znano je, ka je ta blagi gospod mož pravičen, pošten in povse zavzet za blagost ptujskega okraja, kar mu je pripravilo častno ime: „oča ptujskega okraja“. Slava dičnemu poštenjaku! njegova bezmadežna pravičnost in odbrana poštenost sta jedini povsod, ka so ga Slovenci izvolili za prvomestnika okrajnega zastopa.

V odboru glasovali so vsi za navedeni nasvet, samo g. dr. Bresnig proti. Misli gre, ka za zavod, čegar kan je koristiti vsemu okraju, bi naj glasovali vsi zastopniki, bodi si tudi raznega narodnega in političnega mnenja, vsaj vseh okrajnih zastopnikov nalog je pospeševati dušni in tvarni napredek in blagostanje našega okraja; proč tore z osobnimi probitki, kder se dela za občno dobro ptujske okolice, s katere Ptuj živi in se bogati.

Bodočej skupščini okrajnega zastopa polaga se iskreno na srce, da izvoli poveči odbor, kateri naj pregleda Haloze in Dravsko polje na desnem pobrežji, ne bi li se kak obrt dal ondi namestiti, da bi si ljudje konči zimi toliko služu pripravili, kolikor jim je v onej za živež treba, da od glada ne zopešajo.

Sicer opozorujemo vse naše državne poslance, dotične deželne zbore, časopisje, slovensko razumnštvo in vse naše vredne narodnjake, naj vsemi zakonitimi pomočki vztrajno in netrudoma delajo na to, da se raztrgana naša slovenska domovina, ne iznemši niti Prek-

skoči na svojega vranca, drugi isto takó in urno drvé proti Orlecu.

Dan napoči in v širokem krogu obstopijo Novgorodčani mestno zidovje. Še jedenkrat opozore oblezenca, ali naj se častno udajo, ali pa naj se pripravijo ua naval.

„Bodci vaših sulic so iz voska!“ odgovoré zaničljivo Moskvičani. „Le pridite k nam, in mi vam podarimo za velikonoč poljub z mečem!“

Ko dež se vspó pušice od obeh strani. Novgorodčani prebredó jarek in zažgo lesene plotove. Kar se prikaže Roman sé svojimi.

„Tovariši!“ reče Brbut tolovajem; „dolgo smo ljubili nečastno roparsko življenje; zatrimo zdaj svojo sramoto; borimo se in padimo za domovino! Naprej!“

Na Moskovsko zastavo kazaje, katera je še vibrala na obzidji, spleza na lestvo. S krepko rokó raztrga sovražno bandero, kar ga zadene smrtna pušica. Z zastavo v roci zvrne se v jarek. —

Vedno silniši postaje boj! omahljiva je

zmaga. Kar se nenadoma prikaže Roman, ljut kakor lev, gori na ozidji, podoben angelu razdejanja, ter migne svojej četi k sebi. Zid se udere, mladenič izgine mej razvalinami. — Končan je boj; mesto se uda zmagovalcem.

X.

Čudne vesti čule so se v Novgorodu o izgubljenem boji, o poginu najboljših čet in o bližanji Moskvičanov. Naroda se je vse trlo po ulicah; vsak bi rad poizvedel novice, a nikdo ne ve nič gotovega povedati. —

Nekega večera moli Olga v svojej sobi, za svojega očeta, za svojega ljubitelja. O no-bednem uže dolgo nij ničesa čula. V tem hipu začuje konjska kopita po Mihajlovskaj ulici. Vrata se odpró, in na dvorišče stopita dva jezdeca raz konj. V hiši urno tekanje, — luči na dvorišči, — Olga leži v naročji očetovem.

„Le počasi, ljubo moje dete!“ reče prijazno stari Simeon, „prihrani vendar nekaj poljubov svojemu ženinu!“

Olga se vsa strese. „Ne stori me revne, oča!“ prosi jokaje, „sè sovražno ženitvijo! Dovoli, da preživim v samostanu svoje žale dni!“ —

„Bedarija!“ odvrne oča. „Samo pačenje! V pol uri bodeš vesela kot lastavica; še kaj stavim!“

„Nikedar; nikoli!“ odgovori Olga.

„Nikoli?“ vpraša Simeon. „Dobro, hočemo videti! Ozri se okrog! Ali se ti res ne dopada ženin?“

Deklica se obrne, pred njo stoji Roman Jasenski.

„Objemita se, otroka!“ reče oča, roké ljubljencema spojivši. „Bodita srečna in pripovedujta svojim otrokom, da zvesto ljubezen, če tudi pozno, vendar le Bog poplača!“

Mnogo ju je še stari opominjal, a malo sta čula mlada zaročenca.

Celo mesto se je radovalo na dan ženitnine, kajti Novgorodčani priborili so si po bojih svoje stare slobode in pravice.

murcev, zjedini v jedno upravno skupino — Slovensko.

Iz Trsta 27. marca. [Izv. dop.] Gotovo je to ena izmed glavnih nalog, ki si jih čitalnice stavijo, da skušajo po pevskih muzikalniških produkcijah za višjo in boljšo društveno zabavo skrbeti, kakor se to more po samem plesu in po tombolah doseči; pevski zbori so tedaj trdna in plemenita podpora narodnim društvom in združujejo enakomisleče. Ta namen so imeli tudi nekateri gospodje pevci v Trstu, in so priredili preteklo soboto koncert v čitalnici; z uspehom moremo biti popolnem zadovoljni.

Začel se je koncert z lepim Jenkovim zborom: „Silni bogovi“, ki nas je po svojih mogočnih akordih spominjal koralnih pesni, dozdevalo se nam je, kakor da bi pevci po dolgem molčanju hoteli Boga prositi, naj se zopet lepo ubrano petje redno v naši čitalnici razlega. Druga točka „Planinski rog“ igrana na citre in spremljevana od g. Hofbauerja se je morala ponoviti. Kot tretjo točko je deklamovala gospica E. Hakelj Stritarjevega „Zgubljenega sina“ tako dovršeno, da ploskanje nij nehalo, dokler se nij gospica zopet na odru pokazala. S četrto točko, trio iz „Traviata“ za gosli glavir in orgle so gospica Schilbach gg. Polič in Dragotin tako ustregli občinstvu, da so morali na splošno zahtevanje vsaj drugi del ponoviti. Dva zbora „Na straži“ in „Bože živi“ sta bila sprejeta z zasluženim pohvalo. Marljivi pevovodja gosp. učitelj Dolinar zasluži za svoj požrtvovalen trud vse priznanje kakor tudi gg. učitelji iz okolice.

Gospod Hofbauer, artističen vodja tukajšnega citrarskega društva, rojen v Trziči na Gorenjskem, se je pokazal dovršenega mojstra na citre, ko je igral Umlafov „Spomin na Ems“; ta komad zahteva nenavadno tehnično izurjenost, na burno zahtevanje je še moral nekaj pridjati. Upamo, da nam ostane naš rojak stalen prijatelj. Koncert s tako lepim in mnogovrstnim sporedom bi pa bil smel več narodnega občinstva v čitalnične dvorane zvabiti.

Iz Celovca 27. marca. [Izv. dop.] Z velikim veseljem sem čital v „Kärntner Volksstimme“ neko poslano, v kojem se razglasuje, da hoče katoliško tiskovno društvo v Mariboru izdatno število „Slovenskega Gospodarja“ brez plačno koroškimi Slovincem pošiljati. Bere se v listu, da to daruje neki odličen Slovenec. Zares izvrstna daritev in dobra ideja, kajti tukajšnji Slovenci se še nič prav ne zavedajo. Tu manjka lokalnega političnega lista! Ali kje tega vzeti, ker je pri takem podvzetju treba precej materialne pomoči. Najbolje bi bilo torej ustanoviti ne samo na Koroškem ampak skupno za vse Slovence „Slovensko politično tiskovno društvo“. Po tem potu bi bilo mogoče tudi koroške Slovence probujati in jim za male denarje podajati vsaj političen tednik. Glejmo druge Slovence! Na Goriškem imajo svojo „Sočo“, tržaški Slovenci „Edinost“, štajerski „Slovenskega Gospodarja“! Kar se pa Slovencev na Kranjskem tiče, so prav dobro založeni s političnimi listi. Sama Koroška nema ničesar, potrebovala pa bi največ. V tem obziru moralo se bode na vsak način kaj storiti! — Delati je treba in gotovo bomo dosegli svoj popolnoma opravičeni cilj!

Zelo pak me je zbadlo in tudi bedasto se mi je zdelo, ko sem čital v tukajšnjem nemško-liberalnem listu „Blätter für die Alpenländer“, neki članek iz dunajskih novin,

ki pade na vse inteligentne Slovence na Koroškem bivajoče in posebno tudi čez četvorko tukajšnjih slovenskih profesorjev, katere kar z učiteljem pita. Listič je komaj o novem letu pričel trikrat na teden izhajati (preje izhajal je samo enkrat), pak se uže čuje tu, da bode kmalu zopet šel rakov pot. Škoda ne bode!

V Celovci naštel se je samo preko 462 Slovencev. To je jako krivično število in tega je vse kriva rubrika „umgangssprache“. Ko bi bilo „Muttersprache“, pak bi se gotovo s štirimi številkami pisali tukaj bivajoči Slovenci. Ali vendar smo še zadovoljni, da vsaj ne bodo tukajšnji širokoustneži vpili: Kärnten ist rein deutsches Land.“ Oho! Jedno tretjino nas je Slovencev, to je dokazalo zadnje brnenje ljudi! Še jedno dobro imam od nekega odličnega liberalnega Nemca, ki je nekemu sposobnemu Slovincu, ko se mu je v službo ponudil, odgovoril: „Es ist auch eine Frage, ob Sie sich als Krainer in einer rein deutschen Stadt mit den Bewohnern vertragen könnten.“ Ubogi človek, mora si vsak misliti. Ako pogledamo v četrtkih malo na trg, ko pridejo ljudje iz okolice, se koj vidi „das rein deutsche Land“ pa „die rein deutsche Stadt“. V vsakej prodajalnici ti govore slovensko, kar pa ima imenujejo „windisch“. Torej delajmo, da koroški Slovenci ne bodo pozabljeni, pomagajmo jim, saj so dosedaj veliko trpeli. Germanizirani so uže dovolj, to se čuje takoj pri prvih besedah, katere človek s tukajšnjimi Slovenci občuje. Tudi z nami kranjskimi Slovenci sramujejo se slovensko obcevat, ter pravijo, da mi prelepo govorimo. Če bi imeli slovensk list, postalo bi tudi tu kmalu bolje.

Iz Pivke 19. marca. [Izv. dop.] Da smo Slovenci preradodarni z besedo „narodni“, ter da jo radi obesimo tudi takim na suknjo, ki so jo najmenj vredni, to je uže naša stara pregreha. Zadosti, da slišimo kacega bolj premožnega ali v visokej službi stoječega uradnika slovensko govoriti, uže nam je naroden, uže se mu klanjamo ter ga slepo volimo v jednej ali drugej stvari za svojega zastopnika. Če pa potem ne ravna v pravem narodnem smislu, če je za nemško uradovanje po javnih pisarnah, za vpejavo nemških šol, za nemško „komando“, če celo sè svojo družino slovenski ne govori, kar mu je morda preprosto, vse to mu pa potem navadno odpuščamo.

Tako ravnanje pa našemu narodu gotovo več škoduje, kakor pa koristi, na tak način si večkrat na lastnih prsih gada redimo! Čas bi torej bil, da si vendar uže jedenkrat oči izbrišemo, ter da vsacega tako vidimo, kakeršen je v istini, ne pa narobe. Pridevek „narodni“ ne smemo zlorabiti, štuliti ga nij treba tacemu, ki ga nij najmanj vreden! Kdor pa misli, da se na ta način iz Savlov napravljajo Pavli, ta se vara. „Čast, komur čast“, pravi srbska prislovica, katere se nam je vedno držati. Onim, ki se le za lastno korist, samo na videz narodne kažejo, v srci so pa morda največji nasprotniki vsemu, kar je narodnega, tacim nij treba reči, da so narodni! To naj nam bode vedno vodilo, katero nam bode gotovo veliko koristilo, nasprotnike pa primoralo drugače misliti!

Iz Postojne 24. marca. [Izv. dopis.] Kakor je bilo v „Slovenskem Narodu“ uže omenjeno, ustanovilo se je pri nas društvo „prostovoljna požarna straža“, kateremu poveljnikom je bil izbran g. Miroslav Vičič. Menili smo takrat, da bode on mož, ki bode dru-

štvo vodil v narodnem duhu, a varali smo se. Ta mož je v kratkem teku jednega meseca pokazal svoj pravi značaj, če se to laviranje od jedne do druge stranke sme imenovati značaj. Pred kakimi tremi tedni se je izrazil, da vsacemu, kdor ga nazivlje Slovenca, ne bode grdo rečeno, pljune v obraz; kak teden pozneje rekel je, da je Slovenec; preteklo nedeljo se je pa v pravej svetlobi pokazal, ker je poveljniku oddelka plezalcev prepovedal slovenski komandirati, na kar pa sta poveljnik tega oddelka in njegov namestnik, g. M. in J. Lavrenčič, precej iz odbora in društva izstopila. Ta izgled je posnemal tudi tretji brat g. A. Lavrenčič.

To je mož trdnega značaja, kaj ne, njega ne preobrne nobeden vetrček!

Mož tudi uže misli, da si je pridobil zaslug, odkar je poveljnik požarne straže. Društvo je namreč dobilo za napravo gasilnega orodja od kranjske hranilnice 300 gld., od kranjskega deželnega odbora 150 gld. in od nj. veličanstva cesarice Marije Ane 100 gld., in to vse pridobiti si ta gospod šteje v svojo zaslugo, ko pri tej reči nij družega storil, ko da je dal tukajšnjemu g. beležniku vse v roko, da je ta napravil prošnje do dotičnih zavodov in oseb, in da je prošnje samo podpisal in odposlal. Če je to zasluga, potem imajo drugi odborniki tudi takih zaslug, ker so tudi prošnje podpisali. Mož uže vidi na svojih prsih blesketati se zlat križec za zasluge. Poveljnik požarne straže hoče biti ta gospod, a poveljništva on ne bode peljal, tako se je sam izrazil, to stvar prepusti svojim podložnim, ki niti v odboru nijso.

Pokazal je pa uže vso svojo nezmožnost pri prvem požaru, ki je bil letos tu v Postojni 23. januarja. Mož nij vedel, kam in kaj; brizgalnico je sedaj sem, sedaj tja pustil zapeljati, kakor mu je kdo narekoval.

G. poveljnik meni še nekaj velikanskega ustanoviti, namreč godbo pri omenjenem društvu. Vpraša se le: 1. bode se li moglo z godbo ogenj ustaviti, omejiti ali ugasiti, kadar nastane kak požar? 2. bode to godbo g. poveljnik na svoje ali 3. na stroške društva ustanovil? — Ako to stori na svoje stroške, bode ga zaradi tega čislalo vse tržanstvo; ako pa to stori na stroške društva, potem mora biti to društvo pa uže zelo bogato, da potrosi prejeti in darovani denar za ustanovljenje godbe, mesto za napravo potrebnih gasilnih orodij.

Tudi je ta gospod mej ude tega društva uže razdal obleko, in se je pri tem izrazil, da ima to društvo, komaj ustanovljeno, uže tudi za ude obleko, ko je kamniška prostovoljna požarna straža, ki uže obstoji štiri leta, še sedaj nema. To je smešna izjava! Naj bi bil ta gospod raje pazil na boljšo organizacijo tega društva, ker če denes ali jutri nastane požar, česar nas pa Bog obvaruj, bode sama zmešnjava! Saj v tem društvu vsakdo zapoveduje, samo poveljnik ne, pri požaru namreč!

Kadar bode v bližnjih vaseh gorelo, naša požarna straža po izjavi g. poveljnika ne bode šla tjakaj gasit ognja, nego bode doma varovala novo brizgalnico, da se ne vname.

Sicer je pa vse to društvo in ves odbor s poveljnikom vred le dr. Deuov podložnik in privrženec, ker če ta zine le besedico, je uže tudi izpolnena.

G. Vičič pri nasprotnej stranki uže davno nema nikakega spoštovanja, pri naši se je sè svojim sedanjim ravnanjem nemogočega storil, in sram nas le more biti, da je tak mož v

naše čitalnici namestnik predsednikov. Žalostno, ali res!

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 30. marca. Postava o grunt-nem davku je bila z veliko večino v dru-gem branji sprejeta. Prihodnja seja je v petek in bo Pražak na slovensko interpe-lacijo odgovoril.

Dunaj 30. marca. Zindlerju je šol-sko nadzorstvo za Kranjsko odvzeto, Smo-lej je imenovan za nadzornika.

Domače stvari.

— (Ljubljanska čitalnica) priredi nedeljo 3. aprila besedo. Program objavimo prihodnjič.

— (G. Mihael Herman,) dolgoletni državni poslanec za ptujski okraj, dobil je od pravosodnega ministerstva naslov svetovalca deželne sodnije. Bodoč da je poslanec in de-želni odbornik štajerski, imel je uže itak več-letni odpust kot okrajni sodnik.

— (Ne v Kočevje!) Z Dunaja se piše, da bojazen, izrečena v enem naših dopisov, da pride Vesteneck v Kočevje, nij osnovana, temuč se obeta, da bode Vesteneck prestav-ljen iz naše dežele ven.

— (Gospod vitez Vesteneck) je vložil zoper dunajsko „Tribüne“ tožbo za-rad razžaljenja časti, ker se mu je v nekem dopisu iz Litije očitalo sodelovanje pri litij-skem oknopobijanju. „Tribüne“ to javljajoč zadnji vtorek, dostavlja: „Veseli nas, da nam g. okrajni glavar daje priliko, da njegovo de-lovanje temeljito osvetimo vendar tudi na Du-naji. O vitezu Vestenecku se uže sicer preveč govori, da ne bi se njegove afere prepeljale tudi na Dunaj, kjer se pa bodo, kakor se je nadejati, drugače cenile, nego v njegovem okraji. Prosit! g. Vesteneck.

— (Tukajšnja katoliška družba) ima denes zvečer ob šestih svoje letno občno zborovanje.

— (Občni zbor političnega društva „Edinosti“) v Trstu, kateri je bil za v nedeljo 3. aprila v Komnu naznanjen, je za-radi nekaterih zadržkov odložen, kar se bode

do časa v časnikih objavilo, kedaj da bode prihodnje zborovanje.

Čast, komur čast!

Bil sem hudo bolan ter bival v Šent Pavlu v severnej Ameriki, kjer imam svoje posestvo in kup-čijo z raznim blagom. Celi dve leti sem se zdravil in obiskaval sem najboljše zdravnike blizu in daleč tega dela sveta; ali moja bolezen je bila če ne vedno hujša, gotovo pa zmirom jednaka. Ko mi nij nikakor odleglo, sklenem iti v Evropo in tamkaj iskati po-moči in preljubega zdravja. Veliko sem obiskal zdrav-nikov in zdravniških profesorjev, mej temi tudi pro-fesorja Kusmaura v Strassburgu in profesorja Tuheka na Dunaji. Svetovali so mi to in ono; večidel so me po kopelih te in one kronovine, kakor v Karlsbad na Češkem in v prusko kopelišče Kleve gonili. Vse, kar so mi ukazali, sem storil vestno in natanko, pa bolezen nij nič odlegla. Bil sem vedno slabiji; začel sem otekati in mislil sem, da nij več zame pomoči. Ko sem se uže dve leti tudi v Evropi brez vsega vspeha zdravil, mi je moj prijatelj svetoval, naj grem v Škocijan na Dolenjsko in naj se tamošnjemu zdravniku gospodu Pavlu Varanu izročim. In res v malo mesecih sem izgubil otekline; dobil sem siast do jedi in zdaj lahko rečem, da sem popolnoma zdrav in da se morem zopet k svoji družini v Ameriko vrniti, ker se čutim prav krepkega.

Imam tudi nekoliko žolčnih kamenov, katere sem sam dobil, ker mi jih je zdravnik gospod Varau z njegovo umetno homeopatijo vedel odpraviti. Bolezen je bila konstatirana: Otrpenje jeter in odpadanje žolčnih kamenov. Jaz torej očitno spoznam, da me je gospod Varau ozdravil in rešil smrti. Zato mu prav hvale-žen očitno hvalo izrekam in kličem: Čast, komur čast! Škocijan na Dolenjskem, 27. marca 1881.

(178)

Matija Butala.

Podpisani priporočam čestitemu občinstvu, po-sebno potnikom, svojo dobro oskrbljeno, blizu kolo-dvora **St. Peter** uže 23 let obstoječo

„Národno gostilno“, („Hôtel National“).

Naj vsakateri se potruži priti, kdor želi biti dobro in brzo postrežen z dobrim naravnim vinom: kraškim teranom, dolenjcem, starim hrватom in dobro domačo vremšino ter svežo z ledenice Puntigamsko pivo, mnogovrstne domače in tuje botelije, likerje, domači 4letni slivovec vsake vrste in okusne jedi, vedno pripravljene spodobno opravljene sobe z več postljamami; pri vsakem vlaku je sluga za spremstvo potnikov; najnižjo ceno zagotavlja.

(144—2)

Ivan Korošec.

Dunajska borza 30. marca

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	75 gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	76	55	„
Zlata renta	93	55	„
1860 drž. posojilo	129	50	„
Akcije narodne banke	811	—	„
Kreditne akcije	299	90	„

Umrli so v Ljubljani:

28. marca: Jožef Gerča, prisilen delavec, 24 let, na Poljanskem nasipu št. 50, za tuberkulozo.

29. marca: Janez Zarli, črevljarnjev sin, 20 dnij, na cesarja Jožefovem trgu št. 2.

Tržne cene

v Ljubljani 30. marca t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr. — rež 6 gld. 18 kr.; — ječmen 4 gld. 71 kr.; — oves 3 gld. 09 kr.; — ajda 5 gld. 53 kr.; — prosó 4 gld. 87 kr.; — koruza 5 gld. 53 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 04 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram 1 gld. 10 kr.; mast — gld. 76 kr.; — špeh frišen — gld. 64 kr.; — špeh povojen — gld. 70 kr.; — jajce po 1²/₃ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 56 kr.; — teletnine 48 kr.; — svinjsko meso 54 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 68 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. — kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Tuji.

29. marca:

Pri Slonu: Plan iz Pešte. — Jeglič iz Logatca. — Kotnik iz Sent Vida. — Hersch iz Kölna. — Pri Maillet: Wagner iz Litije. — Senewald, Hans iz Berlina. — Neumeister iz Monakovega. — Pri avstrijskem cesarji: Pirc iz Tržiča. — Kolenec iz Čemšenika. — Oberthaler, Wolfsberger iz Čemšenika.

Naznanilo zastavnice.

Po zborovem sklepu opusti se tretji uradni dan v tednu v zastavnem uradu; zato bosta od 1. aprila t. l. naprej samo vtorek in petek dneva za zastavljevanje in reševanje zastavljenih stvari. Uradne ure ostanejo dozdanje.

Vodstvo zastavnega urada združenega s hranilnico,

(172—2) v Ljubljani, 26. marca 1881.

Izdatelj in urednik Makso Armič.

London	117	20
Srebro	—	—
Napol.	9	27
C. kr. cekini	5	50
Državne marke	57	15

Umetne (640—29)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celuloidu** brez bolečin. **Plombira z zlatom** itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin

s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega mostu, v I. nadstropji.

• Zdravljenje po zimi. •

WILHELMOV

antiartritiški antirevmatiški

kri čistilni čaj

od

Franc Wilhelm-a,

lekar v Neuenkirchenu (Dolenje-Avstr.).

je najboljšim vspehom rabil se zoper protin, trganje po udih, zastarele hude bolezni, zmirom gnoječe se rane, spol-ske in bolezni na polti, izrastke na ži-votu in obrazu, kite, sifilistiška ulesa, napihnenje jeter in vranice, zlato žilo, zlaténico, bolečine v živcih, kitah in udih, stiskanje v želodeci, če ne gredo vetrovi od človeka, zoper zaprejte, če človek ne gre lahko na vodo, zoper po-lucije, moško slabost, ženski tok, bra-morje, bezgavke in zoper druge bolezni, kar potrjuje tisoč priznavalnih pisem. Spričevala na zahtevanje zastoj.

Zavitki v 8 snopičih po 1 gld.; za kolek in pošiljanje 10 kr.

Popačenih izdelkov naj se nikar ne kupuje in gleda na znane v več državah zabranjene varstvene marke.

Zaloge imajo:

V Ljubljani: **Peter Lassnik.**

V Brodu Evgen Schrepel, lekar. V Građci J. Purgleitner, bratje Ober-auzmeyer, Wend. Trnkoczy, le-karji. V Kranju Karel Šavnik, lekar. V Mariboru Alojzij Quandest, lekar. V Metliki Fr. Wacha, lekar. V Novem mestu Dom. Rizzoli, lekar. V Postojni Anton Leban, lekar. V Zagrebu Sig. Mitlbach, lekar. (18—9)

• Zdravljenje spomladi. •

Dediči **Karasinovih** nabajališe jantara dovolju-jejo si neznanjati svojim p. n. kupcem, da so vsled na svojih posestvih obilno najdenega jantara ceno po veliko-sti celo do 80 procentov znižali.

S temi skrajno nizkimi cenami upajo utemeljeno, a z ničvrednim in zdravju škodljivim ponarejenim blagom v nevarnost postavljeno ime naravnega jantara ohraniti.

Cena zajamčenih od

naravnega jantara

izrezanih

cevk za smotke,

močnih, v elegantnih škatljicah.

Št.	Cm. dolg	preje gl.	zdaj samo gl.
I.	12	20	5.—
II.	10	16	4.—
III.	9	12	3.—
IV.	8	10	2.50
V.	7	8	2.—
VI.	6	6	1.80

Cevke za cigarete,

Št.	Cm. dolg	preje gl.	zdaj samo gl.
I.	10	16	3.—
II.	9	10	2.50
III.	8	8	2.—
IV.	7	6	1.80
V.	6	5	1.50

Za predstojajoče cene zavezuje se skozi štiri tedne od dneva, ko se ta inserat prvič objavi, pridržujemo si pa cene pozneje eventualno zviškati.

Naročila prosimo da se pošiljajo našemu zastopniku, gospodu

W. HENN,

WIEN,

(103—5)

X. Bezirk, Dampfgasse 11.

Pošilja se ali s povzetjem ali pa če se znesek pošlje.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“